

4. Personstatistik

Personstatistikken beskriver befolkningen, dens udvikling og levevilkår. Den giver således en statistisk belysning af en række forhold, der vedrører det enkelte menneske og samfundet.

Data-indsamling

Den danske personstatistik bygger overvejende på oplysninger fra administrative registre. Nogle oplysninger indsamles af andre statslige myndigheder, som fx CPR-kontoret, Arbejdsmarkedsstyrelsen og Told- og Skattestyrelsen, mens Danmarks Statistik selv indsamler data til fx uddannelsesstatistikken og lønstatistikken. En mindre del indsamles gennem interviews og spørgeskemaer.

Registerstrategi

Etableringen af en ny registerstrategi integreres med projektet vedrørende udfasning af hovedanlægget. Indkomststatistikregistret er det første led i omlægningsprocessen, som er påbegyndt i 2002 og videreføres i 2003. Resultatet vil være en mere ensartet anvendelse af registrets oplysninger inden for en række forskellige statistikområder, hvilket vil øge datakvaliteten samt give større effektivitet i forbindelse med driften af og træk på registret.

4.1 Ressourcer

I 2003 vil der være 117,2 årsværk til rådighed i afdelingen jf. *tabel 4.1* og 4.2. 54,3 årsværk forventes finansieret af egne indtægter på 30,4 mio. kr., mens 62,9 årsværk vil blive finansieret af finansloven.

Tabel 4.1

Personstatistik. Årsværk og indtægter i arbejdsplanerne for 2001-2003

	Finans- lovs- årsværk	Bruger- betalte årsværk	Årsværk i alt	Indtægter mio. kr.
2001	71,4	58,2	129,6	29,8
2002	67,0	51,0	118,0	26,9
2003	62,9	54,3	117,2	30,4

Anm. Årsværk og indtægter for 2001 er korrigeret for senere organisationsændringer, så tallene er sammenlignelige. 2001 er regnskabstal, mens 2002-2003 er budgettal. Brugerbetaling består af indtægtsdækket virksomhed og finansieringstilskud.

Tabel 4.2 Personstatistik. Fordelingen af årsværk og EU-lovgivning

	Årsværk 2002	Årsværk 2003	EU- lovgiv- ning
Personstatistik i alt	118,0	117,2	
214. Afdelingschefen	1,5	1,5	
01. Befolkning og Uddannelse	29,6	28,1	
011. Befolkningsstatistik	5,3	5,4	
013. Befolkningsfremskrivninger	0,9	0,8	
014. Ordinær uddannelsesstatistik	13,3	12,7	
015. Voksen- og efteruddannelse	4,0	4,0	
016. Kirkestatistik og Valg	0,9	-	
019. Serviceopgaver, IV	5,2	5,2	
04. Arbejdsmarked	40,7	42,2	
041. Arbejdsmarkedsregnskab og beskæftigelse ...	5,4	7,7	Ja
042. Arbejdsløshed og arbejdsm.foranstaltninger .	6,5	5,8	
043. Arbejdskraftundersøgelser	15,1	15,0	Ja
044. Lønstatistik	11,1	11,4	Ja
049. Serviceopgaver, IV	2,6	2,3	
10. Social og Sundhed	21,2	18,3	
101. Socialstatistik	8,2	8,1	
102. Sociale ressourcer	3,8	3,6	
103. Sundhedsstatistik	2,2	1,6	
105. Kriminalstatistik	2,2	2,6	
106. Færdselsuheld	3,1	1,2	Ja
109. Serviceopgaver, IV	1,7	1,2	
17. Indkomst og Registre	9,2	11,0	
171. Indkomster og levevilkår	2,1	5,3	
172. Generelle registre og registerspørgsmål	6,1	4,7	
179. Serviceopgaver, IV	1,0	1,0	
15. Interview og Markedsservice	15,8	16,1	
151. Interviewopgaver, IV	8,2	8,1	
152. Drift af Øresundsdatabase	0,4	0,4	
153. Statistik om lokalområder, IV	5,2	5,2	
154. Forbrugerforventninger	1,4	1,3	
159. Øvrige serviceopgaver, IV	0,6	1,1	

Anm. Årsværkene i arbejdsplanen pr. 1. januar i de pågældende år. IV betyder indtægtsdækket virksomhed. De anførte årsværk vedrørende IV er kun de direkte udførende årsværk og omfatter ikke hjælpefunktioner.

Årsværk ved emner, der ikke er IV, kan indeholde årsværk betalt af finansieringstilskud.

4.2 EU-samarbejdet

Personstatistikken er kun i mindre grad dækket af EU-forordninger. Hidtil har retsakterne næsten udelukkende været på arbejdsmarkedsområdet, mens arbejdet på de øvrige områder er sket på basis af forpligtende aftaler. I de seneste år er det europæiske statistiksamarbejde i højere grad bygget på forordninger. Inden for personstatistikken er denne udvikling blevet forstærket siden vedtagelsen af Amsterdam-traktaten, der indebærer øget fokus på bl.a. højt beskæftigelsesniveau, arbejdsstyrkens kvalifikationer, samordning af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker og bekæmpelse af social udstødelse.

Arbejdsmarked

Løn- omkostnings- indeks

En Parlaments- og Rådsforordning om det kvartalsvise lønomkostningsindeks (LCI) ventes at blive vedtaget omkring årsskiftet 2002/2003. Herefter skal alle lande levere indeks opdelt på lønkomponenter fra og med 1. kvartal 2003. Endvidere skal der udarbejdes tilbageregnete indeks fra 1. kvartal 1996. I 2003 vil en Kommissionsforordning, der fastlægger indhold og omfang af dataleverancerne samt den årlige kvalitetsrapportering, blive vedtaget. I forbindelse med opbygningen af LCI skal stikprøven for den kvartalsvise lønstatistik opdateres. Det forventes at medføre en mindre stigning i antal virksomhedsindberetninger.

Supplerende statistikker på lønområdet

Udover de forordningsfastlagte lønstatistikker ønsker EU supplerende statistikker, som fx årlige lønstrukturstatistikker, ligelønsstatistik og statistik over mindsteløn. Eurostat foreslår, at disse statistikker i første omgang afleveres ifølge en forpligtende aftale, men at de senere vil blive dækket af forordninger. Dette vil ske i forbindelse med opbygningen af et harmoniseret og integreret system af løn- og omkostningsstatistikker, der netop er sat i gang med henblik på implementering over en årrække.

Uddannelse og arbejdsmarked

I efteråret 2002 blev der fremsendt et ændringsforslag til forordningen for arbejdskraftundersøgelsen til Parlamentet og Rådet. Ændringsforslaget omhandler en revision af uddannelsesspørgsmålene. Ændringerne vil blive indført i den danske undersøgelse fra starten af 2003, idet denne ændring vil sikre det bedste resultat af forårets ad hoc undersøgelse vedrørende livslang læring.

<i>Udvidelser i arbejdskraftundersøgelsen</i>	Omkring årsskiftet 2002/2003 vil endnu et ændringsforslag til forordningen for arbejdskraftundersøgelsen blive fremsendt til Rådet og Parlamentet. Dette forslag, der vil gælde fra 1. kvartal 2005, vil medføre en mindre udvidelse af antallet af spørgsmål. Til gengæld vil andre af undersøgelsens variable blive årlige. Herved hindres at den samlede svartid forøges.
<i>Ad hoc modulerne</i>	I tilknytning til arbejdskraftundersøgelserne indsamles hvert år oplysninger om et særligt emne, de såkaldte ad hoc moduler. Emnerne for 2003-2006 er nu blevet fastlagt: 2003: Livslang læring 2004: Organisering af arbejdet og arbejdstidsaftaler 2005: Forening af familie- og arbejdsliv 2006: Tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet
<i>Statistik over ledige job</i>	Endelig arbejdes der i EU regi på at opstille rammerne for en undersøgelse af ledige job i medlemsstaterne foreløbig i form af en forpligtende aftale. I samarbejde med Eurostat gennemførte Danmarks Statistik i foråret 2002 en mindre pilotundersøgelse med henblik på at teste disse nye typer af spørgsmål til danske virksomheder. Der planlægges i forlængelse heraf, og fortsat i samarbejde med Eurostat, en større pilotundersøgelse med henblik på at opgøre niveauet af ledige job i 3. kvartal 2003.

Levevilkår

<i>Indkomst og levevilkår</i>	Konklusionen fra topmøderne i Lissabon og Nice om en større indsats for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse og det deraf følgende ønske fra Kommissionen om udarbejdelse af statistik til belysning af sociale uligheder har ført til etableringen af en årlig statistik vedrørende indkomster og levevilkår, EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions). Forslag til en Parlaments- og Rådsforordning er fremsat og ventes vedtaget i løbet af første halvår af 2003. Undersøgelsen skal gennemføres fra og med 2004 med en delvis EU-finansiering i de første fire år. I Danmark vil undersøgelsen blive gennemført ved interviews med et udsnit af husstande samt i så vidt udstrækning som muligt på foreliggende data i Danmarks Statistiks registre.
<i>Dansk undersøgelse fra 2003</i>	Eurostat har ønsket så vidt muligt at gennemføre undersøgelsen i 2003, hvilket har ført til, at man har indgået aftale med visse lande, herunder Danmark, om at iværksætte undersøgelsen et år tidligere

end det forordningsbestemte startår. Danmarks Statistik gennemfører således undersøgelsen i 2003 efter særlig aftale med Eurostat, der yder finansieringsbidrag til dækning af omkostningerne.

Livslang læring

Nyt prioriteret emne Belysning af den livslange læring er blevet et vigtigt prioriteret område i EU, og Eurostat har derfor fremlagt forslag til en sammenhængende europæisk statistik om voksenuddannelse. Belysningen af dette emne vil starte i 2003 med gennemførelsen af ad-hocmodulet i arbejdskraftundersøgelsen om livslang læring. Desuden er som nævnt de generelle uddannelsesspørgsmål i arbejdskraftundersøgelsen blevet tilpasset ud fra dette perspektiv, og den årlige EU-SILC vil ligeledes indsamle vigtige indikatorer.

Ny statistik om voksenuddannelse Ud over disse tiltag vil der med mellemrum være behov for mere dybtgående belysning af emnet. Det drejer sig dels om regelmæssig indsamling af oplysninger fra et udsnit af hele den voksne befolkning om deres deltagelse i såvel formelle som uformelle uddannelsesaktiviteter, dels om indsamling af oplysninger fra virksomheder om deres interne efter- og videreuddannelse. Sidstnævnte har været gennemført to gange tidligere i de fleste medlemslande. Det er planlagt at gennemføre virksomhedsundersøgelsen i 2005, og den første undersøgelse om voksnes deltagelse i uddannelse i 2006. Arbejdet med Parlaments- og Råds forordninger for disse to undersøgelser vil blive indledt i 2003.

Sociale forhold i øvrigt

Folketælling 2001 Befolkningsstatistikken er et af de områder, hvor samarbejdet fortsat udelukkende baserer sig på en aftale mellem medlemslandenes statistiske myndigheder. Således har Eurostat i samarbejde med medlemslandene udarbejdet rammerne for en samlet publicering af folketællingen 2001. I Danmark gennemføres den som en registertælling. Oplysningerne fra folketællingen 2001 skal afleveres til Eurostat i foråret 2003.

Europæisk bystatistik Danmarks Statistik har påtaget sig opgaven som national koordinator i forbindelse med et EU-projekt, der har til formål at give en statistisk belysning af større europæiske byområder. Arbejdet hermed skal foregå i 2003 og første halvår af 2004 og finansieres af Kommissionen.

Social sikring under udvikling

Samarbejdet om statistik for sociale udgifter opgjort efter en fælles klassifikation (ESSPROS) har siden 1970'erne hvilet på frivillige aftaler. ESSPROS er under udbygning med oplysninger om ledighed og arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger på detaljeret niveau, og der arbejdes med tilsvarende moduler for andre dele af ESSPROS. Der er indledt en gradvis udbygning af ESSPROS med oplysninger om antal modtagere pr. ydelsesart, og udviklingen af de danske data har i 2002 været finansieret af EU. Endelig deltager Danmarks Statistik i udviklingen af sammenlignelige oplysninger om social udgifter, idet de søges korregeret for forskelle i landenes skattesystemer.

4.3 Nationale initiativer

Befolkning og Uddannelse

Uddannelses- statistisk registersystem

Danmarks Statistik har videreført og udbygget en aftale med Undervisningsministeriet for perioden 2002 – 2004 om et uddannelsesstatistisk registersystem.

Udbygning af voksenuddannelses- statistik

Aftalen omfatter bl.a. en udbygning af den personorienterede voksenuddannelsesstatistik. Den almene voksenuddannelsesstatistik udbygges med oplysninger om læse- og matematikkurser (FVU). Endvidere etableres en statistik for kursister og for afsluttede uddannelseskompetencer på videregående uddannelser. Desuden skal der for erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser etableres en statistik over uddannelsesplaner. Statistikken etableres i takt med, at uddannelsesinstitutionerne kan levere oplysningerne.

Overtagelse af opgaver vedr. voksenuddannelses- statistik

Indsamlingen af uddannelsesoplysninger om kursister på arbejdsmarkedssuddannelserne overgår fra 2004 fra Undervisningsministeriet til Danmarks Statistik. Ligeledes fra 2004 planlægges etableret en kvartalsvis statistik vedr. kursister på erhvervsskolernes åbne uddannelser og arbejdsmarkedssuddannelser. Undervisningsministeriet finansierer de nye opgaver. Ministeriet finansierer endvidere Danmarks Statistiks arbejde i 2003 med at forberede dataindsamlingen.

Institutionsregistret er omlagt i 2002

Registret over uddannelsesinstitutioner er kommet under pres på grund af de mange institutionssammenlægninger og nye institutionskonstruktioner. I samarbejde med Undervisningsministeriet er implementeret en ny struktur for institutionsregistret, som bedre er i stand til at håndtere både nye konstruktioner og sammenlægninger. Samtidig fastholdes muligheden for indberetninger fra lokale uddan-

nellessteder, hvilket er vigtigt af hensyn til de efterspurgte regionale uddannelsesstatistiske opgørelser.

Arbejdsmarked

<i>Arbejdsregnskaberne</i>	I 2002 er iværksat en hovedrevision af arbejdstidsregnskabet, som ventes afsluttet i begyndelsen af 2003. Baggrunden for denne revision er især, at lønstatistikken for den kommunale sektor nu er inde i stabil drift og dermed parat til at indgå i regnskabet. Samtidig vil hele programkomplekset blive gennemgået med henblik på justeringer af beregningerne.
<i>Regional beskæftigelsesindikator</i>	I 2003 vil der blive arbejdet på at etablere en model for en kvartalsvis regional beskæftigelsesindikator. Den vil indeholde en fordeling på branchegrupper og bygge på eksisterende datamateriale.
<i>Forløbsstatistik over arbejdsmarkedsforanstaltninger</i>	I 2003 vil der blive introduceret en årlig publicering af nøgletal for bevægelser i arbejdsmarkedets udkant. Forløbsstatistikken vil blive udviklet som en del af arbejdsmarkedsregnskabet.
<i>LetLøn</i>	Danmarks Statistik er tilknyttet Letlønsprojektet, som blev sat i drift i 2002. I en årrække fremover skal Danmarks Statistik opretholde det hidtidige indberetningssystem, da det er frivilligt for virksomhederne at melde sig til Letlønsystemet.
<i>Forsinkelser er indhentet i lønstatistikken</i>	Lønstatistikområdet har i en årrække været ramt af forsinkelser i udgivelserne. I løbet af 2002 er disse forsinkelser blevet indhentet, således at både års- og kvartalsstatistikkerne nu udkommer regelmæssigt og med væsentlig hurtigere produktionstid.
<i>Elektronisk indberetning af arbejdsomkostninger</i>	Et af de første områder med mulighed for en egentlig elektronisk indberetning over internettet var virksomhedernes indberetninger til den årlige arbejdsomkostningsstatistik i 2002. Erfaringerne herfra har været meget positive, idet 25 pct. af bidragsyderne har anvendt denne indberetningsform.
<i>Lønindeks for hele arbejdsmarkedet og for øvrige EU-lande</i>	I forbindelse med publiceringen af de kvartalsvise lønindeks for den private, den statslige og den kommunale sektor skal der i 2003 udvikles et sammenvejet lønindeks for hele arbejdsmarkedet. Herudover er det hensigten at supplere offentliggørelsen med lønindeks for en række udvalgte lande således at den danske lønudvikling umiddelbart vil kunne ses i et internationalt perspektiv.

Sociale forhold i øvrigt

Socialstatistik, implementering af ny lov om barselsorlov

Socialstatistikken omfatter årlige opgørelser af modtagere, ydelser og sociale udgifter indenfor det samlede sociale sikringssystem, og statistikken tilpasses løbende lovændringer. I 2003 vil fx ny lovgivning om fleksibel barselsorlov blive implementeret i årsstatistikken om dagpenge ved graviditet, fødsel og adoption.

Den sociale ressource- opgørelse

Den årlige opgørelse om personale og indskrevne i den sociale sektor har i de seneste år været under omlægning, idet en stigende del af personaleoplysningerne indhentes fra den personorienterede kommunale lønstatistik. Omlægningen vil i 2003 blive fuldført med en række metodemæssige tilpasninger i statistiksystemet.

Sundhed

Statistikken om sygehusbenyttelse er fra 2002 udbygget med oplysninger om hvilke socioøkonomiske forhold, der spiller størst rolle for voksne og børns sygehusindlæggelser. Desuden er statistikken fra 2002 udvidet med sygehusforbrugets fordeling på arbejdsfunktion.

Færdselsuheld

Statistikken om færdselsuheld reduceres fra 2003, til en begrænset årlig opgørelse om personskader, som fortsat udgives i et temahæfte. Der opretholdes en årlig samkøring med skadestureregistreringerne, som belyser det store mørketal i statistikken baseret alene på politiets indberetninger. Fra 2003 inddrages også oplysninger om sygehusindlæggelser i opgørelsen.

Kriminalitet

Kriminalstatistikken er i de seneste år udbygget på flere punkter, bl.a. med oplysninger om tidligere kriminalitet og om lovovertrædernes sociale baggrund, fx uddannelse. Efter aftale om finansieringsbidrag fra Rigs politiet er i 2002 udgivet en opgørelse af kriminalitet og national baggrund.

Med finansiering fra Justitsministeriet er i 2002 for første gang publiceret oplysninger om ofre for kriminalitet baseret på indberetninger fra rigspolitiet om udvalgte straffelovsovertrædelser vedrørende vold, sædelighed og visse ejendomsforbrydelser, fx røveri, taske- og lomme-tyveri mv., hvor offer og gerningsmand er konfronteret med hinanden.